ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ІІ МІЖВУЗІВСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИУРОЧЕНА ДНЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ ТА МОВИ

28 жовтня 2026 року

«СИЛА МОВИ: ДУХ, ЗБРОЯ, ІНТЕЛЕКТ»

Ірина ФАРІОН

Львів 2026

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ

Дмитро БОНДАР	генерал-майор служби цивільного захисту, доктор юридичних наук, доцент, ректор ЛДУ БЖД
Василь ПОПОВИЧ	полковник служби цивільного захисту, доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи ЛДУ БЖД
Ярослав ІЛЬЧИШИН	полковник служби цивільного захисту, кандидат педагогічних наук, начальник науково-дослідного центру ЛДУ БЖД
Ігор КОВАЛЬ	підполковник служби цивільного захисту, доктор педагогічних наук, начальник факультету психології та соціального захисту ЛДУ БЖД
Лідія ВЕРБИЦЬКА	кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри українознавства та міжкультурної комунікації факультету психології та соціального захисту ЛДУ БЖД
Ірина БАБІЙ	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства та міжкультурної комунікації факультету психології та соціального захисту ЛДУ БЖД
Тетяна БОТВИН	доктор філософії, доцент, доцент кафедри українознавства та міжкультурної комунікації факультету психології та соціального захисту ЛДУ БЖД
Тетяна КОНІВІЦЬКА	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства та міжкультурної комунікації факультету психології та соціального захисту ЛДУ БЖД
Марина КУЛЬЧИЦЬКА	кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства та міжкультурної комунікації факультету психології та соціального захисту ЛДУ БЖД
Галина ХЛИПАВКА	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри українознавства та міжкультурної комунікації факультету психології та соціального захисту ЛДУ БЖД
Марія ІВАНЧЕНКО	кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства та міжкультурної комунікації факультету психології та соціального захисту ЛДУ БЖД
Христина ВЕРБИЦЬКА	кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри українознавства та міжкультурної комунікації факультету психології та соціального захисту ЛДУ БЖД

3. Онуфрієнко Г. Заголовковий конструкт в архітектоніці сучасного наукового тексту: критерії вербального моделювання. Нова філологія. 2024. № 93. С. 128–133.

4. РБК-Україна: інформаційне агентство. URL: https://www.rbc.ua/rus/healthy

5. Сизонов Д. Інтенсифікація медичних термінів у ЗМІ: від ковідного до мілітарного періоду. Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. 2025 (50). С. 63–74.

6. Токарєва Т. Заголовок художнього твору: від зовнішньої форми до закодованого сенсу. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2026. С. 291–298.

7. Укрінформ: інформаційне агентство. URL: https://www.ukrinform.ua/tag-zdorova.

8. BBC News України. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/topics/cwr9jqqqq13t

9. Marynenko I., Mykhailenko V. Structural and grammatical peculiarities of the headline in modern Ukrainian mass media. Słowo. Studia językoznawcze. 2019. Vol. 10, no. 10. P. 120–134.

УДК 17:37.01

СЕМАНТИКА ТА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

Вікторія ЛОГВИНЕНКО,

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук,

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

м. Львів, Україна

У сучасному українському освітньо-науковому середовищі спостерігається тенденція до термінологічного редукціонізму, коли концепт трактується спрощено, через властивості його базових складників або зводиться до побутових значень. Це може призвести до втрати смислових відтінків, глибини, викривлення суті явищ тощо.

Поняття академічної доброчесності останніми десятиліттями посіло центральне місце в освітній та науковій політиці сучасних держав. В українському академічному просторі особливої актуальності воно набуло після прийняття відповідного законодавства [2]. Найчастіше академічну доброчесність розуміють як сукупність правил і норм, спрямованих на запобігання різних форм академічних порушень, а саме поняття нерідко інтерпретується через буквальне поєднання значень слів «добро» і «чесність». Однак подібне тлумачення є спрощеним і не відображає всієї складності та глибини цього терміна. Насправді концепт академічної доброчесності має значно глибші історико-філософські корені і пов'язується із категорією «чеснота». Вчення про чесноти було розроблено ще Арістотелем. Як зазначає В. Татаркевич, для нього етика була емпіричною наукою, у якій норми поєднуються з описом людських учинків, тобто моральність розкривається насамперед у практиці людської діяльності [3, с. 139]. Філософ визначає чесноту як набутий стан характеру, що формується через виховання, звичку та свідомий моральний вибір. При цьому вона не зводиться до знання етичних норм. Людина може знати, що є добром, але діяти всупереч цьому знанню. Саме тому для Арістотеля вирішальне значення має формування характеру, здатного обирати належне благо у конкретних життєвих обставинах.

У філософському дискурсі поняття «чеснота» і «доброчесність» традиційно використовувалося для позначення моральної досконалості людини. Втім існує два підходи щодо їх взаємозв'язку. Відповідно до першого цей зв'язок проявляється як співвідношення цілого та частини, де доброчесність постає не як окрема моральна риса (чеснота), а як інтегральна характеристика особистості, що поєднує моральну гідність, внутрішню досконалість та орієнтацію на благо. Відповідно до другого підходу поняття використовуються як семантично тотожні категорії. Сучасний словник з етики пропонує єдине визначення: чеснота (доброчесність) – це позитивна моральна якість особистості, яка формується свідомим вибором людини та виявляється в її стійкій готовності керуватися у своїх думках, словах і вчинках принципами добра, справедливості й морального обов'язку. Чеснота є не лише

дотриманням загальноприйнятих норм, а й проявом свободи волі та особистої відповідальності за власні рішення і дії. Вона характеризує спосіб життя людини та її моральну зрілість [4, с. 387-388].

О. Висоцька, здійснивши аналіз феномену доброчесності в історико-філософській ретроспективі, підсумовує, що у сучасному мінливому світі доброчесність допомагає людині зберігати внутрішню цілісність і моральні орієнтири. Вона сприяє особистісному розвитку та гармонійній взаємодії із суспільством. Доброчесність є важливою складовою самоідентифікації, адже чесноти людини визначають її поведінку та усвідомлення себе як моральної особистості [1].

Повернення до первинного аксіологічного та філософського змісту поняття «доброчесність» у науковій термінології є необхідною умовою для якісної трансформації освітнього-наукового дискурсу. Якщо доброчесність характеризує цілісну особистість, яка не просто володіє чеснотами, а системно і незмінно керується ними у життєдіяльності, то академічна доброчесність відображає спосіб її буття у сфері освіти і науки. Вона ґрунтується на тих самих чеснотах, що й доброчесність у широкому значенні, однак реалізується в практиках навчання, викладання й дослідження. Тому академічна доброчесність є не лише регулятивним принципом академічного життя, а й характеристикою особистості, яка виявляється у відповідальному ставленні до істини, знання та академічної спільноти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Висоцька О. Доброчесність як важливий чинник формування ідентичності людини: концептуальні трансформації. Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2024 Т. 4, №63. https://doi.org/10.21564/2663-5704.63.315202

2. Про академічну доброчесність: Закон України від 18 грудня 2025 року № 4742-IX. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text (дата звернення: 16.10.2026)

3. Татаркевич В. Історія філософії : у 3 т. Т. 1 : Антична і середньовічна філософія / пер. з пол. А. Шкраб'юк. Львів : Свічадо, 1997. 456 с.

4. Тофтул М. Г. Сучасний словник з етики : Словник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 416 с